

05.02.25р. 25гр. укр. мова

Доброго дня! Тема уроку. Тире між підметом і присудком у простому реченні

Увага! Виконані завдання надсилати за електронною адресою:
moshev2020@icloud.com

ТЕОРЕТИЧНИЙ БЛОК

- **Перегляньте відеоурок.** Тире між підметом і присудком у простому реченні. <https://www.youtube.com/watch?v=W031sFYB9hc>

Тире ставлять на місці пропущеного дієслова-зв'язки в складеному іменному присудку.

Тире між підметом і присудком ставлять, якщо

присудок виражений іменником або кількісним числівником у називному відмінку і стоїть після підмета

Пісня — твір словесно-музичний (Зі словника).

Мій оберіг — моя земля (Л. Хлань).

Тричі по п'ять — п'ятнадцять.

Тире між підметом і присудком ставлять, якщо	
підмет і присудок (або один із них) виражені неозначеною формою дієслова	<u>Зневажає</u> мову — <u>зрадить</u> себе (М. Адаменко). <u>Велика</u> <u>мужність</u> — <u>мати</u> крила (В. Гафінов).
присудок виражено іменником у формі називного відмінка або неозначеною формою дієслова, а перед ним стоять слова <u>це</u> , <u>оце</u> , <u>то</u> , <u>ось</u> , <u>значить</u>	<u>День</u> — <u>це</u> <u>крок</u> життя (Сенека). <u>Досвід</u> — <u>то</u> <u>дорога</u> дуже довга (Нар. творч.). <u>Мислити</u> — <u>значить</u> <u>пленіти</u> ! (Б. Тен)
Тире не ставлять, якщо	
підмет виражений особовим займенником	<u>Я</u> <u>не</u> <u>геній</u> . <u>Я</u> звичайний <u>чоловік</u> (І. Франко).
Увага! Тире ставимо, якщо на такий підмет падає логічний наголос: <u>Ми</u> — <u>народ</u> в своїй <u>величезності</u> (О. Довгий). <u>Я</u> — <u>вічний</u> , <u>сміливий</u> і <u>молодий</u> ! (М. Семенко).	
перед присудком, вираженим іменником у формі називного відмінка, стоїть частка <u>не</u> (але тире ставлять, якщо і підмет, і присудок виражені неозначеною формою дієслова)	Порівняйте: <u>Дурний</u> <u>язик</u> <u>голові</u> <u>не</u> <u>приятель</u> . — <u>Книжок</u> <u>не</u> <u>читати</u> — <u>себе</u> <u>не</u> <u>поважа-ти</u> . (Нар. творч.).
Увага! Якщо підмет виражений словом <u>це</u> або <u>то</u> , тире ставимо або не ставимо залежно від інтонації: <u>Це</u> — <u>матері</u> <u>мова</u> (В. Сосюра). <u>Це</u> <u>витвір</u> <u>нашої</u> <u>уяви</u> (В. Шекспір).	

ПРАКТИЧНИЙ БЛОК

1. Вибіркова робота

- *Запишіть тільки ті речення, у яких ставиться тире між підметом і присудком.*

1. Україна дорога й близька моєму серцю. 2. Я твій, я твій, коханий, рідний краю, в щасливий час і в лютий час біди. 3. У пісні і в труді я частка Батьківщини. 4. У дні погоди і негоди ти весь одна незламна рать. 5. Україна це будови. Це полів стобарвні шати. 7. Україно! Ти моя молитва. 8. Я єсть народ, якого правди сила ніким звойована ще не була. 9. Україна розкішний вінок із рути та барвінку. Україна країна смутку і краси. 10. Ми це народу одвічне лоно, ми океанна вселюдська сім'я. 11. Найбільше і найдорожче добро в кожного народу це його мова. 12. Мова втілення думки. 13. Мова мамина свята. 14. Народ без мови це обмова, народ без мови не народ.

2. Пунктуаційна робота

- *Запишіть речення, вставляючи, де потрібно, тире. Свій вибір обґрунтуйте. Підкресліть підмет і присудок.*

1. Ми світу молодість, ми правота людини, єдине серце в нас . 2. Уже народ одна суцільна рана. 3. Вона моє щастя, безсмертя моє. 4. Чужа душа то, кажуть, темний ліс. А я скажу: не кожна, ой не кожна! Чужа душа то тихе море сліз.

5. Ти вся любов. Ти чистота, довірливість благословенна. 6. Століття зморшка на чолі Землі.

3. Самостійна робота

- Розставте розділові знаки, поясніть пунктограми.

1. Однотлумці бажані, опоненти необхідні. 2. Звеличення чужого це приниження свого. 3. Іронія невидимі лапки на словах. 4. Вбите слово... Труни... Відболілі свічі. Стус і Симоненко Український січень! 5. Безхарактерність найгірший характер. 6. Гончареві романи це насамперед пошуки людської свободи. 7. Чим більше у пророка послідовників, тим більша ймовірність, що він лжепророк. 8. Патріот не той, хто вміє виголошувати пишні фрази, а той, хто своєю кропіткою щоденною працею множить багатства рідної землі, прикрашає, перебудовує свою Батьківщину. 9. Життя що стерняста нива: не пройдеши, ноги не вколовши. 10. Уміти жити оце велике діло. 11. Продовжувати життя це перш за все навчитись його не скорочувати. 12. Це твій перший обов'язок кидатися в бій зі смертю й перемагати її так, як недавно вмів.

4. Творча робота

- Перебудуйте речення так, щоб між підметом і присудком уживалося тире. Порівняйте спосіб вираження присудків у реченнях.

1. Часом написання історичних творів Андріана Кашенка є період відродження України. 2. Людина для письменника є носієм певної суми індивідуально-національних рис. 3. Хмельницький, Сірко, Богун виступають у творах А. Кашенка не лише своєрідним повтором галереї поетизованих народнопісенних образів, а й яскравими особистостями. 4. Б. Хмельницький у творах А. Кашенка виступає яскравим втіленням української національної вдачі. 5. Іван Богун є одним із найромантичніших постатей у нашій літературі.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

- Прочитайте й перепишіть прислів'я. Там, де потрібно, поставте тире між підметом і присудком.

1. Вірний приятель то найбільший скарб. 2. Розум скарб людини. 3. Одна мати вірна порада. 4. Вовка боятися в ліс не ходити. 5. Правда як олія: скрізь наверх спливає. 6. Щастя без розуму як торбина дірява. 7. Щастя біжить, а нещастя лежить.

